

Assessment of sexual attitude and self-consciousness situations of midwifery students

Ebelik bölümü öğrencilerinin cinsel tutum ve öz-bilinç durumlarının değerlendirilmesi

Rüveyde Can¹
Yasemin Erkal Aksoy²
Sema Dereli Yılmaz³

Abstract

This study was designed to assess students' sexual attitudes and self-consciousness. This descriptive study was conducted by reaching 330 students who agreed to participate in the research and being educated at the midwifery department of Health Sciences Faculty of Selçuk University between May 1 and June 15, 2017. "Personal Information Form", "Hendrick Sexual Attitude Scale" (HSAS) and Sexual Self Consciousness Scale (SSCS) were used as data collection in the research. Consent was taken from the institution to conduct the research. The average age of the students participating in the study is 20.93 ± 1.78 , 97.3% is single, 60% is living in the dormitory and 30.6% is living with the family. 79.7% of the student's level of monthly income was moderate and 84.5% is above the general grade average. Of those who reported that premarital sexuality was unacceptable (89.1%), 62.7% were considered it sinful and 13% were considered to be second-hand by their boyfriend. 94.5% of the students had no sexual experience. 3.6% of students with sexual experience (5.5%) were used condom. It was determined that 73.3% of the students got information about sex, and the information

Özet

Bu çalışma öğrencilerin cinsel tutum ve öz-bilinç durumlarının değerlendirilmesi için planlanmıştır. Tanımlayıcı tipte olan bu çalışma, 1 Mayıs- 15 Haziran 2017 tarihleri arasında Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ebelik bölümünde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden 330 öğrenciye ulaşılarak yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak, "Kişisel Bilgi Formu", "Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği" (HCTÖ) ve Cinsel Öz Bilinç Ölçeği (CÖBÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için kurumdan izin alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.93 ± 1.78 , %97.3'ü bekar olup, %60'ı yurtda %30.6'sı ailesi ile birlikte yaşamaktadır. Öğrencilerin %79.7'sinin aylık geliri orta seviyede olup, %84.5'inin genel not ortalaması ikinin üzerindedir. Evlilik öncesi cinselliğin kabul edilebilir olmadığını bildirenlerin (%89.1), %62.7'si günah olduğu, %13'ü ise sevgili tarafından kullanılmış olma hissi verdiği için kabul edilebilir bulmamıştır. Öğrencilerin %94.5'sinin cinsel deneyimi olmamıştır. Cinsel deneyimi olan (%5.5) öğrencilerin %3.6'sı kondom ile korunmuştur. Öğrencilerin %73.3'ünün cinsellikle ilgili bilgi aldığı, bilgi

¹ Lecturer, Selçuk University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, ruveydekultur@hotmail.com

² Lecturer, Selçuk University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, ebeyaseminerkal@hotmail.com

³ Associate Professor, Selçuk University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, sylmaz33@gmail.com

source was lectures (58.2%). The mean approving subscale score of the students was 42.32 ± 7.05 , the birth control subscale score was 12.8 ± 3.92 , the sharing subscale score was 14.92 ± 4.48 and the instrumentality subscale score was 15.69 ± 4.16 . The mean SSCS score of the students was 29.98 ± 7.76 , and the mean score of sexual shyness subscale was 14.54 ± 5.05 and the score of sexual self-conscious subscale was 15.43 ± 4.13 . There was a statistically significant difference in the admissibility of premarital sexuality and in the confirmatory subscale of HSAS, the sexual shyness subscale of SSCS ($p < 0.05$). There was a statistically significant difference between the students who take information about sexuality and SSCS and subscales ($p < 0.05$) in all subscales other than the birth control subscale of HSAS and SSCS and subscales. As a result, there was a difference in sexual attitudes and sexual self-consciousness among the midwifery students who did not accept premarital sex. It seems that there is a need for more comprehensive and in-depth analysis of pre-marital sexuality views of university students and more extensive work to bring out regional differences.

Keywords: Sexuality; Attitude; Midwifery; Student; Self-Consciousness Status.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

GİRİŞ

Cinsel sağlık, fiziksel ve zihinsel sağlığın önemli unsurudur. İyi bir cinsel sağlığın, istenmeyen gebelik, hastalık veya travma riskini azaltması, yüksek kaliteli bilgi ve hizmetlere hemen erişim sağlaması, güvenli ve hakkaniyetli olması gerekir (WHO, 2006). Cinsel sağlık; cinsel bir varlık olarak insanın yalnızca bedensel değil, duygusal, düşünsel ve toplumsal bütünlüğünü sağlayan, kişilik gelişimi, iletişim ve sevginin paylaşımını pozitif yönde zenginleştiren ve artıran sağlıklılık hali olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2006). Cinsel sağlığın önemli öğelerinden cinsel tutum ve davranışlar, gençlerin sağlığını en fazla etkileyen konulardan olup, erken yaşlarda aile içinde şekillenirken ileri yaşlarda toplumsal ortam ve yaşlıları ile etkileşim içinde gelişebilmektedir. Cinsel davranış ve kaliteli cinsellik, biyolojik risk ve genetik yatkınlığa, sağlığın ötesine geçen sağlık eşitsizliklerine kadar değişen faktörlerden oluşan karmaşık bir ağdan etkilenir. Çocukluktan yetişkinliğe geçişin cinsel davranışların şekillenmeye başladığı bir dönem olması nedeni ile gençlik yıllarında öncelikli olarak ele alınmalıdır (Bozdemir ve Özcan, 2011; Canadian Guidelines for Sexual Health Education, 2008; Özcan ve ark, 2004; Vural ve Zincir, 2010).

kaynağının dersler (%58.2) olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin HCTÖ onaylayıcılık alt boyut puan ortalaması 42.32 ± 7.05 , doğum kontrolü alt boyut puan ortalaması 12.83 ± 3.92 , paylaşım alt boyut puanı ortalaması 14.92 ± 4.48 ve araç olarak değerlendirme alt boyut puanı ortalaması 15.69 ± 4.16 olarak bulundu. Öğrencilerin CÖBÖ toplam puan ortalaması 29.98 ± 7.76 olup cinsel utangaçlık alt boyut puanı ortalaması 14.54 ± 5.05 , cinsel öz-bilinçlilik alt boyut puanı ortalaması 15.43 ± 4.13 olarak hesaplandı. Evlilik öncesi cinselliğin kabul edilebilirliği ile HCTÖ'nin onaylayıcılık alt boyutunda, CÖBÖ'nün cinsel utangaçlık alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p < 0.05$). Öğrencilerin cinsellik hakkında bilgi alma durumu ile HCTÖ'nin doğum kontrolü alt boyutu dışında diğer tüm alt boyutlarında, CÖBÖ ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu ($p < 0.05$). Sonuç olarak, ebelik öğrencilerinden evlilik öncesi cinselliği kabul edilebilir bulmayanların cinsel tutum ve cinsel öz bilinç durumlarında fark bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin evlilik öncesi cinselliğe bakış açılarını daha ayrıntılı ve derinlemesine belirleyecek ve bölgesel farklılıkları ortaya çıkaracak daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik; Tutum; Ebelik; Öğrenci; Öz- Bilinç Durumu.

Gençler, erken yaşta cinsel deneyim, korunmasız cinsel ilişki, erken yaşta evlilik ve istenmeyen gebelikler, isteyerek ve güvensiz koşullarda düşük yapma ve Human Immunodeficiency Virus (HIV) enfeksiyonu dahil Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar (CYBE) gibi önemli sağlık sorunları ile karşı karşıyadır (WHO, 2003; Aras ve ark, 2007; Kaya ve ark, 2007). Üstelik yapılan çalışmalar gençlerin bu konularda bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu göstermektedir (Aykan ve ark, 2017; Akalpler ve Eroğlu, 2015; Çalışkan ve ark, 2015).

Gençlerin evlilik öncesi bilinçsizce cinsel ilişki deneyimi ve kontraseptif kullanımı, cinsel sağlık hizmetlerine nereden erişeceğini bilmemesi ve cinsel eğitim almamış olmaları cinsel sağlık ve üreme sağlığı konularında riske açık bir topluluk haline getirmektedir (Karabulutlu ve Kılıç, 2011; Aslan ve ark, 2014). Genç bireylerin ihmal edilmesi hem kısa hem de uzun vadede ülkemizde sorunlara yol açabilir (Koçoğlu 2000; Didem ve ark. 2005; The Sexual Health of Youth in the United States An Audience Profile, 2013).

Günümüz gençleri cinsel sağlık hakkında iyi bilgilendirilmiş olsalar da, daha güvenli cinsel tercihler, kontraseptifler ve cinsel sağlık hizmetleri hakkındaki bilgilerinde önemli boşluklar bulunmaktadır (The Sexual Health of Youth in the United States An Audience Profile, 2013). Çoğu genç, olumlu ilişkiler kurma, partnerine iyi ve saygılı davranma, cinsellik ve cinsel sağlık hakkında bilinçli davranma, iletişim kurma becerilerinden yoksundur. Yapılan bir çalışmada fiziksel yakınlık sırasında bedeninden utanma, cinsel zevk ve sorunlar ile cinsel benlik bilinci arasında ilişki olduğu bulunmuştur. (Sanchez ve Kiefer, 2007). Toplumumuzda teknolojinin gelişmesi, küreselleşme ile birlikte cinsellik kavramı rahatlıkla tartışılabilirken, gençlerin dini inançları, kültürel değerleri arasındaki farklılıklar cinsellik davranışlarını etkileyebilir (Evcili ve ark, 2013). Farklı toplumlarda yapılan çalışmalarda alkol/uyuşturucu kullanımı ve dini inançlar ile cinsellik arasında ilişki olduğu bulunmuştur (Clark, 2004; Hardy ve Raffaelli 2003). Bu çalışma ebelik bölümü öğrencilerinin cinsel tutum ve öz-bilinç durumlarının değerlendirilmesi amacıyla tanımlayıcı tipte planlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Çalışmanın evrenini, bir üniversitenin ebelik bölümünde öğrenim gören 410 öğrenci oluşturmuştur. Örnekleme ise 01 Mayıs- 15 Haziran 2017 tarihleri arasında örnekleme seçimine gidilmeden araştırmaya katılmayı kabul eden 330 ebelik bölümü öğrencisi alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak, “Kişisel Bilgi Formu”, “Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği” (HCTÖ) ve Cinsel Öz Bilinç Ölçeği (CÖBÖ) kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulan form 14 sorudan oluşmaktadır. Bu form öğrencilerin tanımlayıcı (yaş, medeni durum, yaşadığı yer, aylık gelir durumu) ve cinsellikle ilgili (daha önce cinsel deneyim yaşayıp-yaşamadığı, cinsellikle ilgili bilgi alıp-almadığı, kullandıkları korunma yöntemleri, vs. gibi sorulardan) sorulardan oluşmaktadır.

Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ): HCTÖ cinsel tutumları belirlemek amacıyla Hendrick ve ark. (2006) tarafından geliştirilmiş olup Türkiye’de geçerlik ve güvenilirlik çalışması Karaçam ve ark. (2012) tarafından yapılan ölçek, 23 madde ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Onaylayıcılık alt boyutu 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10. maddelerden oluşmuş olup boyutun toplamından alınan düşük puanlar yanıt verenin gelişi güzel cinsel yaşamı ve bu yaşama yönelik tutumu olduğuna işaret etmektedir. Doğum kontrolü alt boyutu 11,12,13. maddelerden oluşmuş olup boyutun toplamında alınan yüksek puan birey sorumlu ve hoşgörülü cinselliği tercih etme eğiliminde olduğunu ve cinsel eşini merkeze aldığını göstermektedir. Paylaşım alt boyutu 14,15,16,17,18. maddelerden oluşmuş olup alınan yüksek puanlar bireyin ideal cinsel tutum sergilemeye yönelik tutum içerisinde olduğunu göstermektedir. Araç olarak değerlendirme alt boyutu 19,20,21,22,23. maddelerden oluşmuş olup boyuttan alınan toplam puanın düşük olması bireyin cinsel yaşamında kendisini merkeze alma eğiliminde olduğunu, biyolojik ve faydacı cinsel tutuma yöneldiğine işaret etmektedir. Her bir madde 1-5 puan arasında değerlendirilir. Ölçeğin doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutunda

puanlamalar terstir. Ölçeğin toplamından alınacak yüksek puanlar bireyin ideal, sağlıklı ve dengeli cinsel tutum içerisinde olduğuna işaret ederken alınacak düşük puanlar ise bireyin kendini merkeze alan cinsel yaşam içerisinde olduğunu ve idealden uzak tutuma sahip olduğunu göstermektedir (Karaçam ve ark, 2012; Henrick ve ark, 2006).

Cinsel Öz Bilinç Ölçeği (CÖBÖ): CÖBÖ bireylerin cinsel öz-bilinçlilik düzeylerini belirleme amacıyla Van Lankveld ve ark. (2008) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çelik (2013) tarafından yapılmıştır. Ölçek 12 sorudan oluşmakta olup cinsel utangaçlık (1, 2, 3, 4, 5, 6. maddeler) ve cinsel öz-odaklanmadan (7, 8, 9, 10, 11, 12. maddeler) oluşan iki alt boyuta sahiptir. Ölçek hem toplam puan hem de her iki alt boyuta ilişkin puan vermektedir. Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır (Van Lankveld ve ark. 2008; Çelik, 2013).

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin değerlendirilmesi SPSS 20.0 istatistik programında yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine Skewness ve Kurtosis değerleri ile incelenmiştir. Bu kapsamda Skewness ve Kurtosis katsayılarının ± 1 sınırları içinde 0'a yakın olması normal dağılımın varlığına kanıt olarak değerlendirilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2015). Bu normallik testine göre, parametrik istatistiksel testler kullanılmıştır. Veriler sayı, yüzde, ortalama, korelasyon, Cronbach alfa, student t testi ile analiz edilmiştir. Karşılaştırmalarda güven aralığı %95 ve istatistiksel anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırma Etiği

Veri toplama araçlarında katılımcıların kimliğini ortaya çıkararak sorulara yer verilmemiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için kurumdan izin alınmış olup, veri toplamaya başlamadan önce araştırma hakkına katılımcılara bilgi verilmiş, yazılı onam alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmada, ebelik öğrencilerinin (n=330) tanımlayıcı özellikleri incelendiğinde; yaş ortalaması 20.93 ± 1.78 'dir. Öğrencilerin %97.3'ü bekar olup, %60'ı yurttan %30.6'sı ailesi ile birlikte yaşamakta, %79.7'sinin aylık gelir düzeyi orta (gelir gidere denk) seviyede olup %84.5'inin genel not ortalaması (4'lük not sisteminde) 2'nin üzerindedir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin bazı tanımlayıcı özelliklere göre dağılımları

Özellik	Sayı	Yüzde
Medeni Durum		
Evli	9	2.7
Bekar	321	97.3
Sınıf		
Lisans 1	83	25.2
Lisans 2	61	18.2
Lisans 3	93	28.2
Lisans 4	93	28.2
Yaşadığı Yer		
Yurt	198	60
Aile	101	30.6
Arkadaş	22	6.7
Diğer (Eş, yalnız yaşıyorum, akrabalarımla kalıyorum)	9	2.7
Aylık Gelir Durumu		
Gelir giderden az (düşük)	54	16.4
Gelir gidere denk (orta)	263	79.7
Gelir giderden çok (yüksek)	13	3.9
Başarı Ortalaması		
2 ve altı	51	15.5
2 üzeri	279	84.5

Öğrencilerin %89.1'i evlilik öncesi cinselliğin kabul edilebilir olmadığını, nedenleri incelendiğinde en sık %62.7'si günah olduğunu, %13'ü ise sevgili tarafından kullanılmış olmak hissi verdiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %94.5'sinin cinsel deneyimi olmamıştır. Cinsel deneyimi olan (%5.5) öğrencilerin %3.6'sı kondom (prezertavif) ile korunmuştur. Öğrencilerin %73.3'ü cinsellikle ilgili bilgi almış olup %58.2'sinin bilgi kaynağı ise derslerde öğretim elemanlarıdır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin cinsellikle ilgili özelliklerine göre dağılımları

Özellik	Sayı	Yüzde
Evlilik öncesi cinsel ilişkiyi kabul durumu		
Evet	36	10.9
Hayır	294	89.1
Daha önce cinsel deneyim yaşama durumu		
Evet	19	5.8
Hayır	311	94.2
Daha önce cinsel eğitim alma durumu		
Evet	242	73.3
Hayır	88	26.7

Öğrencilerin Hendrick Cinsel Tutum Ölçeğinin (HCTÖ) toplam puan ortalaması 85.77 ± 8.97 , onaylayıcılık alt boyut puan ortalaması 42.32 ± 7.05 , doğum kontrolü alt boyut puan ortalaması 12.83 ± 3.92 , paylaşım alt boyut puanı ortalaması 14.92 ± 4.48 , ve araç olarak değerlendirme alt boyut puanı ortalaması 15.69 ± 4.16 olarak bulundu. Öğrencilerin Cinsel Öz-Bilinç Ölçek toplam puan ortalaması 29.98 ± 7.76 olup cinsel utangaçlık alt boyut puanı ortalaması 14.54 ± 5.05 , cinsel öz-bilinçlilik alt boyut puanı ortalaması 15.43 ± 4.13 olarak hesaplandı Ölçeklerin toplam puan ortalamaları ve cronbach alfa değerleri Tablo 3'de belirtilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Hendrick Cinsel Tutum Ölçeğinin (HCTÖ) ve Cinsel Öz-Bilinç Ölçeğinin (CÖBÖ) alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları ve Cronbach alfa katsayılarının dağılımı (n=330)

Ölçekler ve Alt Boyutları	Maddeler	Ort±SS	Cronbach Alfa
Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) Toplam		85.77 ± 8.97	0.64
Onaylayıcılık	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	42.32 ± 7.05	0.72
Doğum Kontrolü	11,12,13	12.83 ± 3.92	0.76
Paylaşım	14,15,16,17,18	14.92 ± 4.48	0.79
Araç Olarak Değerlendirme	19,20,21,22,23	15.69 ± 4.16	0.78
Cinsel Öz-Bilinç Ölçeği (CÖBÖ) Toplam		29.98 ± 7.76	0.74
Cinsel utangaçlık	1,2,3,4,5,6	14.54 ± 5.05	0.78
Cinsel öz-odaklanma	7,8,9,10,11,12	15.43 ± 4.13	0.76

Öğrencilerin bazı özellikleri ile ölçek puan ortalamaları karşılaştırıldığında; ölçeklerin toplam puanları ile değişkenler arasında istatistiksel olarak fark olmadığı bulunmuştur ($p > 0.05$) (Tablo 4). Öğrencilerin okudukları sınıf ile HCTÖ alt boyutlarından onaylayıcılık, paylaşım ve araç olarak değerlendirme ve CÖBÖ alt boyutlarından cinsel utangaçlık ve cinsel öz-bilinç ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0.05$). Öğrencilerin cinsellikle ilgili özellikleri ile ölçekler karşılaştırıldığında; evlilik öncesi cinselliğin kabul edilebilirliği ile HCTÖ'nin onaylayıcılık alt boyutunda, cinsel öz-bilinç ölçeğinin cinsel utangaçlık alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($p < 0.05$). Öğrencilerin cinsel deneyim yaşam durumları ile CÖBÖ alt boyutlarından cinsel utangaçlık arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Öğrencilerin cinsellik hakkında bilgi alma durumu ile HCTÖ'nin doğum kontrolü alt boyutu dışında diğer tüm alt boyutlarında, cinsel öz-bilinç ölçeğinin alt boyutları cinsel utangaçlık ve cinsel öz-odaklanma arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 4. Öğrencilerin bazı özellikleri ile HCTÖ ile CÖBÖ toplam ve alt boyutlarının karşılaştırılması

Özellik	HCTÖ Toplam Ort±SS	HCTÖ Alt Boyutları			Araç Değerlendirme Ort±SS	Olarak CÖBÖ Toplam Ort±SS	CÖBÖ Alt Boyutlar		Öz-
		Onaylayıcılık Ort±SS	Doğum Kontrolü Ort±SS	Paylaşım Ort±SS			Cinsel Ort±SS	Utangaçlık Cinsel odaklanma Ort±SS	
Medeni Durum									
Evli	85.85±8.92	40.88±3.78	11.66±4.24	16.33±7.26	14.33±5.40	25.77±5.97	11.77±3.23	14±4	
Bekar	83.22±10.62	42.36±3.78	12.86±3.91	14.88±4.39	15.73±4.12	30.10±7.78	14.62±5.08	15.47±4.13	
p/t değeri	0.387/0.867	0.536/0.619	0.366/0.904	0.568/-0.955	0.321/0.994	0.099/1.654	0.096/1.671	0.290/1.060	
Sınıf									
Lisans 1	86.78±6.85	45.30±6.07	11.91±2.70	12.30±5.06	17.26±4.88	30.16±8.32	15.93±5.21	14.22±4.27	
Lisans 2	86.39±8.25	42.27±6.11	13.22±2.31	15.44±4.19	15.44±3.99	30.83±6.53	14.98±4.11	15.85±3.41	
Lisans 3	84.79±8.08	40.11±5.08	13.16±2.63	16.56±3.36	14.94±3.53	31.07±7.87	14.17±5.28	16.90±4.11	
Lisans 4	85.46±11.56	41.91±9.05	13.06±6.08	15.27±4.14	15.20±3.83	28.18±7.67	13.39±4.99	14.78±4.02	
p/F değeri	0.466/0.852	0.000/8.618	0.105/2.066	0.000/16.000	0.001/5.677	0.054/2.579	0.007/4.134	0.000/7.688	
Evlilik öncesi cinsel ilişkiyi kabul durumu									
Evet	83.58±10.06	37.58±7.08	13.91±2.37	16.19±4.54	15.88±4.68	28.47±9.16	12.08±5.62	16.38±4.51	
Hayır	86.04±8.80	42.90±6.84	12.70±4.05	14.76±4.46	15.67±4.10	30.17±7.56	14.85±4.91	15.32±4.07	
p/t değeri	0.120/-1.559	0.000/-4.390	0.079/1.761	0.072/1.805	0.766/0.297	0.215/-1.242	0.002/-3.139	0.144/1.463	
Daha önce cinsel deneyim yaşama durumu									
Evet	84.21±10.77	39.42±6.82	13.10±3.28	16.78±5.33	14.89±5.16	27.26±8.54	11.52±6.03	15.73±4.17	
Hayır	85.87±8.85	42.50±7.04	12.81±3.96	14.81±4.41	15.74±4.09	30.15±7.69	14.73±4.94	15.42±4.13	
p/t değeri	0.433/-0.785	0.064/-1.856	0.756/0.311	0.062/1.873	0.491/-0.703	0.115/-1.580	0.007/-2.708	0.747/0.323	
Daha önce cinsel eğitim alma durumu									
Evet	85.59±9.42	41.56±7.19	13.07±4.27	15.70±4.04	15.24±3.78	29.87±7.66	14.14±4.95	15.72±3.98	
Hayır	86.29±7.60	44.42±6.24	12.17±2.65	12.78±4.95	16.92±4.87	30.29±8.06	15.64±5.20	14.64±4.43	
p/t değeri	0.529/-0.630	0.001/-3.298	0.064/0.607	0.000/4.959	0.004/-2.915	0.665/-0.434	0.017/-2.398	0.036/2.110	

Çalışmamızda öğrencilerin HCTÖ toplam puanı ile CÖBÖ toplam ve alt boyutları arasında korelasyon olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$) (Tablo 5).

Tablo 5. Öğrencilerin CÖBÖ ve alt boyutları ile HCTÖ alt boyut puanları arasındaki ilişki

Ölçekler	Ort±SS	p/r
HCTÖ Toplam	85.87±8.97	
CÖBÖ Toplam	29.98±7.76	0.923/0.005
Cinsel Utangaçlık	14.54±5.05	0.288/0.059
Cinsel Öz-bilinç	15.43±4.13	0.263/-0.062

TARTIŞMA

Araştırmamızda yer alan öğrencilerin yaş ortalaması gençlerle yapılmış çalışmaların bulguları ile benzerlik göstermektedir (Evcili ve ark, 2013; Aslan ve ark, 2014). Çalışmamıza katılan öğrencilerin %89.1'i evlilik öncesi cinselliği kabul etmemektedir. Evcili ve arkadaşları (2013) ebelik bölümü öğrencilerinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin %85,1'inin evlilik öncesi cinsel deneyim yaşanmasını doğru bulmadığını, Aslan ve arkadaşları (2014) çalışmasında ise öğrencilerin evlilik öncesi cinsel deneyim konusundaki düşüncelerinde çoğunluğunun (%48,6'sının) bu deneyimi normal karşıladığı tespit etmişlerdir. Türk toplumunun sosyo-kültürel yapısı ve cinsellikle ilgili değer yargıları, cinsellik konusunda farklı yaklaşımları ortaya çıkarmaktadır. Öğrencilerin evlilik öncesi cinselliğin kabul etmemesinin nedenleri incelendiğinde %62.7'si günah olduğu için ve birçok çalışmada öğrencilerin çoğunun dini inanışlar nedeni ile evlilik öncesi cinselliği kabul edilebilir bulmadığı belirlenmiştir (Evcili ve ark, 2013; Kılıç ve ark, 2005).

Öğrencilerimizin %94.5'sinin cinsel deneyimi olmamıştır. Yapılan çalışmalarda cinsel ilişki yaşamama oranları çalışmamıza kıyasla daha azdır (Kahyaoğlu ve ark, 2015; Evcili ve ark, 2013; Özan ve ark, 2004). Bu yönüyle bizim çalışma yaptığımız bölgenin kültürel değerleri öğrencilerin evlilik öncesi cinselliği halen tabu olarak görmesine neden olduğu sonucuna varılabilir. Bu sonuçlar "cinsellik, yalnızca evlilik kurumu içerisinde yaşanabilir" düşüncesini desteklemektedir ve cinsel deneyim yaşama oranının düşük olması toplumumuza ait kültürel, ailesel, dinsel faktörlerin etkisinin olduğu söylenebilir. Çalışmamızda da cinsel deneyimi olan (%5.5) öğrencilerin %3.6'sı kondom (prezervatif) ile korunmuştur. Yapılan benzer çalışmalarda öğrencilerin korunma yöntemi olarak kondom kullandıkları görülmüştür (Kahyaoğlu ve ark, 2015; Kaya ve ark, 2007; Aras ve ark, 2007). Sağlık ile ilgili bölümde okuyan öğrencilerin kontraseptif kullanımı aldıkları eğitimin etkisini de yansıtmaktadır.

Bizim çalışmamızda öğrencilerin bazı özellikleri ile ölçek puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak fark olmadığı bulunmuştur. Çalışmamızın aksine yapılan bir çalışmada yaş, aylık gelir gibi değişkenler ile ölçek puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur (Aşçı ve ark, 2016). Öğrencilerin cinsellik hakkında bilgi alma durumu ile HCTÖ'nin doğum kontrolü alt boyutu dışında diğer tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Yapılan diğer bir çalışmada ise cinsellik eğitimi alma durumu ile HCTÖ'nün paylaşım alt boyutunda farklılık tespit edilmiştir (Aşçı ve ark, 2016). Bu bulguların aksine başka çalışmalarda cinsel eğitim alma durumu ile HCTÖ ve alt boyutları arasında fark bulunmamıştır (Kahyaoğlu ve ark, 2015; Erenoğlu ve Bayraktar, 2017).

Çalışmamızda öğrencilerin cinsel tutumları ile cinsel öz-bilinç düzeyleri arasında ilişki olmadığı belirlenmiştir. Çalışmamızın aksine cinsel öz-bilincin cinsel tutumlarına özellikle korunma yöntemi konusunda etkisi olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Bailey ve ark, 1987; Miller ve Olson, 1988; Kim ve Yoon, 2012). Birçok çalışmada psikolojik faktörler, cinsiyet gibi değişkenlerin cinsel öz-bilinci etkilediği bulunmuştur (Van Lankveld ve ark, 2004; Bay ve ark. 2012). Çalışmamızın kadınlar ile yapılması ve psikolojik değerlendirme yapılmaması sınırlılıkları olarak sayılabilir. Brand ve Waterink'in yaptığı çalışmada kadınlarda cinsel öz-bilinç puan ortalamaları çalışmamız ile benzerlik göstermektedir. Yine aynı çalışmada kadınlarda, utanç duygusunun cinsel öz bilinci olumsuz etkilediği belirlenmiştir (Brand ve Waterink, 2018). Yapılan bir meta analiz

çalışmasında cinsellik konusunda kadınların erkeklere göre daha fazla utanma duygusu olduğu belirlenmiştir (Else-Quest ve ark, 2012). Çalışmamızdaki öğrencilerin cinsiyetinin kadın olması, utanma duygusu nedeniyle ölçek sorularına verdikleri cevapları etkilemiş olabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada ebelik öğrencilerin cinsel eğitim alma durumu ile cinsel tutumlarının ve cinsel öz-bilinç düzeylerinin ilişkili olduğu bulunmuştur. Üniversite eğitimi gören gençlerin cinselliğine gereken önem verilmeli ve ihtiyaçlarına uygun eğitim programları oluşturulmalıdır. Cinsel eğitimin sağlıklı cinsel davranış değişikliklerinin oluşturulması ve öğrencilerin yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Gençlerin cinsellik konusunda kolaylıkla erişip danışmanlık alabileceği özellikli birimler kurularak olası riskler engellenebilir. Çalışmanın farklı cinsiyetler ve daha fazla değişken değerlendirilerek yapılması literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akalpler, Ö., Eroğlu, K., (2015). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Üniversite Öğrencilerinin Sık Görülen Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlara İlişkin Bilgileri ve Cinsel Davranışları. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi 2 (2): 1-19.
- Aras, S., Orcın, E., Ozan, S., Şemin, S., (2007). Sexual behaviours and contraception among university students in Turkey. *J.biosoc.Sci*, 39: 121–135.
- Aslan, E., Bektaş, H., Başgöl, Ş., Demir, S., (2014). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeyleri ve davranışları. *Sted*, 23(5): 174-182.
- Aşci, Ö., Gökdemir F., Kanbay, Y., (2016). Examination of Sexual Attitudes of Students in a University in Turkey. *International Journal of Health Sciences & Research*, 6(6): 245-253.
- Aykan, ŞB., Altındiş, M., Ekerbiçer, H., Aslan, FG., Altındiş, S., (2017). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklarla İlgili Farkındalıkları. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1): 1-5.
- Bailey, W.C., Hendrick, C., Hendrick, S.S., (1987). Relation of sex and gender role to love, sexual attitudes, and self-esteem. *Sex Roles*, 16(11-12): 637-648
- Bay, F., Bahramı, F., Fatehzadeh, M., Ahmadi, S.A., Etemadı, O., (2012). Attachment Orientations And Female Sexual Function: Themediation Role Of Sexual Assertiveness and Self-Consciousness. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*. 4(5):50-63.
- Brand AM, Waterink W., (2018). The General Influence of Sexual Self-consciousness on Sex Drive in Men and Women. *Journal of Women's Health Physical Therapy*, 42(1): 2-7.
- Bozdemir, N., Özcan, S., (2011). Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. *Turkish Journal Of Family Medicine And Primary Care (TJFMPC)*. 5(4): 37-46
- Canadian Guidelines for Sexual Health Education. (2008). Public Health Agency of Canada Ottawa, Ontario Erişim tarihi: 28.02.2018. <http://www.phac-aspc.gc.ca/publicat/cgshe-ldnemss/index-eng.php>
- Çalışkan, T., Çevik, C., Ergün, S., Üniversite öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*. 4(1):27-31.
- Çelik, E., (2013). The validity and reliability of the turkish version of the sexual self-consciousness scale. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turcic*, 8(8): 1703-1713.
- Clark, AP., (2004). Self-perceived attractiveness and masculinization predict women's sociosexuality. *Evolution and Human Behavior*, 25: 113-124.
- Didem, A., Aktan, K., Tuğrul, E., (2005). Üniversite öğrencileri güvenli cinselliği nasıl algılıyor? *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 14(6): 130-134.
- Else-Quest, N. M., Higgins, A., Allison, C., & Morton, L. C. (2012). Gender differences in self-conscious emotional experience: A meta-analysis. *Psychological bulletin*, 138(5): 947-981.
- Erenoğlu R., Bayraktar E., (2017). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel tutumları ve etkileyen faktörler. *Journal of Human Sciences*, 14(2): 1745-1756.
- Evcili, F., Cesur, B., Altun, A., (2013). Evlilik öncesi cinsel deneyim: ebelik bölümü öğrencilerinin görüş ve tutumları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(4): 486-498.

- Hardy, S. A., & Raffaelli, M. (2003). Adolescent religiosity and sexuality: An investigation of reciprocal influences. *Journal of Adolescence*, 26: 731-739.
- Hendrick, C., Hendrick, S.S., Reich, D.A., (2006). The Brief Sexual Attitudes Scale. *Journal of Sex Research*, 43(1):76-86.
- Kahyaoglu Süt H., Aşçı, Ö., Gökdemir, F., (2015). Hemşirelik bölümü yaz okulu öğrencilerinin cinsel tutumları ve etki eden faktörler. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(4): 315-323
- Karabulutlu, Ö., & Kılıç, M., (2011). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(2): 39.
- Karaçam, Ö., Totan, T., Babür, Korkmaz, Y., Koyuncu, M., (2012). Hendrick cinsel tutum ölçeği kısa formunun Türkçeye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Derg*, 13: 138-144.
- Kaya, F., Serin, Ö., Genç, A., (2007). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin cinsel yaşamlarına ilişkin yaklaşımlarının belirlenmesi. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6(6): 441-448.
- Kılıç, D., Kaygusuz, C., Bağ B., (2005). Üniversite öğrencilerinin cinselliğe yönelik görüşleri. *Türk HIV / AIDS Dergisi*, 8(2): 44.
- Kim, SH., Yoon, WC., (2012). Sexual Consciousness and Attitude of Male University Students. *Journal of Korean Public Health Nursing*, 26(2): 248-257.
- Miller, B.C., Olson, T.D., (1988). Sexual attitudes and behavior of high school students in relation to background and contextual factors. *Journal of Sex Research*, 24(1): 194-200.
- Özan, S., Aras, Ş., Şemin, S., Orçın, E., (2004). Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin cinsel tutum ve davranış özellikleri. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 18 (1): 27-39.
- Sanchez, D.T., & Kiefer, A.K., (2007). Body concerns in and out of the bedroom: implications for sexual pleasure and problems. *Arch Sex Behav*, 36: 808-820.
- Tabachnick, B.G., Fidell, L.S., (2014). *Using Multivariate Statistics*. 6th Edition. Pearson, Boston.
- The Sexual Health of Youth in the United States An Audience Profile (2013). National Coalition for Sexual Health. <https://nationalcoalitionforsexualhealth.org/data-research/audience-profiles/document/AdolescentBackgrounder-final.pdf>, Erişim tarihi: 28.02.2018.
- Van, Lankveld, J.J.D.M., Geijen, W.E.H., Sykora, H., (2008). The Sexual Selfconsciousness Scale: Psychometric Properties. *Archives Sexual Behavior*, 37: 925-33.
- Van, Lankveld, J.J.D.M., Van, Den, Hout, M.A., Schouten, E.G., (2004). The Effects Of Self-Focused Attention, Performance Demand, And Dispositional Sexual Selfconsciousness On Sexual Arousal Of Sexually Functional And Dysfunctional Men. *Behaviour Research And Therapy*, 42: 915-35.
- Vural, B.K., Zincir, G., (2010). Cinsel sağlık eğitim modeli: IMB modeli. *Gaziantep Tıp Dergisi* 16(3): 01-05.
- WHO (2006). Defining sexual health report of a technical consultation on sexual health. 28-31.

Extended English Summary

Sexual health is an important element of physical and mental health. Good sexual health should be safe and equitable that decrease unwanted pregnancy, disease or trauma risk, access to high quality information and services (WHO, 2006). Young people are faced with major health problems such as sexual experience in the early years, unprotected sexual intercourse, early marriage and unwanted pregnancies, abortion in willful and unsafe conditions, and Sexually Transmitted Infections (STIs) including Human Immunodeficiency Virus (HIV) infection (WHO, 2003; Aras et al., 2007; Kaya et al., 2007). Neglecting young individuals can lead to short and long term problems in our country (Koçoğlu 2000, Didem et al 2005, The United States an Audience Profile, 2013). Most young people lack the skills to build positive relationships, to be good and respectful to their partners, to be conscious about sexuality and sexual health, and to communicate. In a study conducted, physical abstinence was found to be the relationship between the body's shame, sexual pleasure and problems, and sexual self-consciousness (Sanchez and Kifer, 2007). This study was designed to assess students' sexual attitudes and self-consciousness. This descriptive study was conducted by reaching 330 students who agreed to participate in the research and being educated at

the midwifery department of Health Sciences Faculty of Selçuk University between May 1 and June 15, 2017. "Personal Information Form", "Hendrick Sexual Attitude Scale" (HSAS) and Sexual Self Consciousness Scale (SSCS) were used as data collection in the research. The data has been analyzed by using their frequency, percentage, standard deviation, cronbach alpha and student t test. Consent was taken from the institution to conduct the research. The average age of the students participating in the study is 20.93 ± 1.78 , 97.3% is single, 60% is living in the dormitory and 30.6% is living with the family. 79.7% of the student's level of monthly income was moderate and 84.5% is above the general grade average. Of those who reported that premarital sexuality was unacceptable (89.1%), 62.7% were considered it sinful and 13% were considered to be second-hand by their boyfriend. 94.5% of the students had no sexual experience. 3.6% of students with sexual experience (5.5%) were used condom. It was determined that 73.3% of the students got information about sex, and the information source was lectures (58.2%). The mean approving subscale score of the students was 42.32 ± 7.05 , the birth control subscale score was 12.8 ± 3.92 , the sharing subscale score was 14.92 ± 4.48 and the instrumentality subscale score was 15.69 ± 4.16 . The mean SSCS score of the students was 29.98 ± 7.76 , and the mean score of sexual shyness subscale was 14.54 ± 5.05 and the score of sexual self-conscious subscale was 15.43 ± 4.13 . There was a statistically significant difference in the admissibility of premarital sexuality and in the confirmatory subscale of HSAS, the sexual shyness subscale of SSCS ($p < 0.05$). There was a statistically significant difference between the students who take information about sexuality and SSCS and subscales ($p < 0.05$) in all subscales other than the birth control subscale of HSAS and SSCS and subscales. In our study, it was determined that there was no correlation between total score of HSAS and total and sub-dimensions of the SSCS. In the study, it was found that status sexual education of midwifery students were related sexual attitudes and sexual self-consciousness. In our study, it was found that there is no statistical difference between some characteristics of students and scale point averages. In a study contrary to our study, there was a significant difference between variables such as age, monthly income and scale point averages (Aşçı et al., 2016). Many studies have found that psychological factors, such as gender, affect sexual self-consciousness (Van Lankveld et al., 2004; Bay et al., 2012). The limitation of our work is done with women and the lack of psychological evaluation. In a study conducted, the average scores of sexual self-consciousness in women are similar to our study. Again in the same study, it was determined that the feeling of shame affects sexual self-consciousness negatively in women (Brand and Waterink, 2018). As a result, there was a difference in sexual attitudes and sexual self-consciousness among the midwifery students who did not accept premarital sex. Adolescents with university education should be given the necessary sexuality and appropriate training programs should be established. Sexual education is thought to contribute to the development of healthy sexual behavior changes and to increase the quality of life of the students. Possible risks can be avoided by establishing special units where young people can easily access and counsel about sexuality. It seems that there is a need for more comprehensive and in-depth analysis of pre-marital sexuality views of university students and more extensive work to bring out regional differences.